

Caravaggio a souvislosti 1

Ladislav Daniel

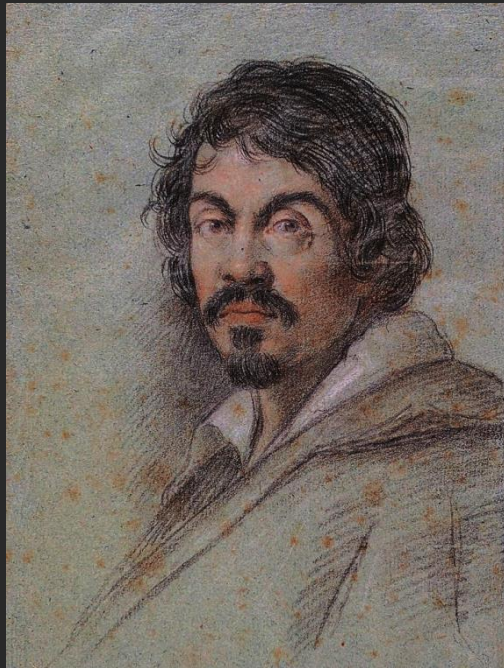

Michelangelo Merisi zv. Caravaggio

se narodil 29. září **1571** (pokřtěn 30. 9.) v Miláně ve farnosti **Santo Stefano in Brolo** (ne, jak se myslelo odedávna, v Caravaggiu) Jeho otcem byl **Fermo di Bernardino Merisi** a matkou **Lucia Aratori**. **Fermo** byl podle Giulia Manciniho správcem a architektem Muzia Sforzy markýze Caravaggia.

V Caravaggiu, odkud pocházela rodina, kde vlastnila pozemky a kam se v době moru 1577 na čas vrátila, prožil Michelangelo část dětství. Měl mladší sourozence: Giovanniho Battistu a Catarinu a Pietra. V roce 1584 se jako třináctiletý vrací do Milána a bydlí u Porta Orientale u malíře Peterzana jako učeň.

© Iadislav daniel

Ottavio Leoni *Caravaggio*

S. Stefano in Brolo, Milán

MILÁN

Simone Peterzano, *Pieta (Oplakávání)*
1584, Milán, kostel San Fedele

Simone Peterzano, *Autoportrét*
1589, olej, dřevo

Michelangelo Merisi zv. Caravaggio se od 6. dubna 1584 do roku 1588 učil v Miláně u Simona Peterzana, který se podepisoval *Venetus Tiziani alumnus* (tj. Benátčan Tizianův žák) a měl zakázky na obrazy i fresky. Byl v Miláně velmi respektován. Za zmínku stojí Peterzanův precizní manýristický a suchý styl. Caravaggio se od něj leccos naučil. I studím plodů a přírodnin.

Milán poskytoval řadu dalších příkladů díla umělců, kteří vyznávali věrné zobrazování skutečnosti po příkladu nizozemských malířů. Mezi domácími vynikal **Giuseppe Arcimboldo**, navrátil se z Prahy ode dvora císaře Rudolfa II.

Giuseppe Arcimboldo
Košík s ovocem
asi 1590, soukromá sbírka

Giuseppe Arcimboldo

(1526 Milán – 15. června 1593 Milán)

Otec [Biaggio Arcimboldo](#), malíř, činný 1518-1554

Giuseppe se učí u otce, asi dvacetiletý s ním již rovnoprávně spolupracuje na návrzích oken Dómu v Miláně, tapisérií pro dóm v Monze aj. Má nemanželského syna [Benedetta](#), stýká se s Leonardovým žákem Bernardinem Luinim, s Giovanem Paolem Lomazzem v [Accademia della Val di Blenio](#) a s jinými.

[1562](#) vstupuje ještě v Miláně do služeb císaře Ferdinanda I. jako portrétista

[1562](#) vstupuje do služeb císaře Ferdinanda I.,

[1563](#) přichází do Vídně a maluje pro arcivévodu Maxmiliána, budoucího císaře Maxmiliána II. cyklus čtyř deskových obrazů

Čtyři roční doby: Jaro, Léto, Podzim, Zima. Připojuje k němu cyklus čtyř deskových obrazů

Živly: Země, Voda, Vzduch, Oheň.

[1564](#) nastupuje na trůn císař Maxmilián II.

[1575](#) je na českého krále a pak na císaře korunován arcivévoda Rudolf.

[1576](#) císař Maxmilián II. umírá.

Giuseppe Arcimboldo

*Čtyři roční doby:
Jaro*

1563

Giuseppe Arcimboldo

*Čtyři roční doby:
Léto*

1563

Giuseppe Arcimboldo

*Čtyři roční doby:
Zima*

1563

Giuseppe Arcimboldo

Živly: Voda

1566

Giuseppe Arcimboldo

Živly: Oheň

1566

Giuseppe Arcimboldo

(1526 Milán – 15. června 1593 Milán)

1576 nastupuje na trůn císař Rudolf II. a přijímá Arcimbolda také do svých služeb jako dvorního malíře.

Arcimboldo navrhuje scénografie a kostýmy, také např. ke svatbám na císařském dvoře.

1587 nemocnému **Arcimboldovi** císař Rudolf II. dovoluje vrátit se do Milána.

1590 posílá **Arcimboldo** císaři Rudolfovi II. z Milána do Vídně obrazy *Vertumnus – Alegorická podobizna Rudolfa II.* a dvě verze *Flory: Flora a Flora meretrix*.

asi **1591** maluje **Arcimboldo** svou *Alegorickou podobiznu jako Alegorii čtyř ročních dob* v jedné kompozici.

1593 umírá **Arcimboldo** v Miláně v domě u Porta Vercellina ve farnosti S. Pietro alla Vigna.

Manýristické hříčky **Giuseppa Arcimbolda** zpochybňovaly podstatu skutečnosti, přestože u něj byly spojeny s dokonalou iluzivní podobou věrně zobrazených reálných předmětů a přírodnin.

Giuseppe Arcimboldo
Košík s ovocem / Zahradník
asi 1590, soukromá sbírka

Pro Caravaggia byly manýristické hříčky **Giuseppe Arcimbolda** vzorem zobrazení, ale poskytly mu zároveň naopak východisko ne k zahrávání si se světem, ale k pravdivému zobrazování reálného světa.

Giuseppe Arcimboldo
Košík s ovocem / Zahradník
asi 1590, soukromá sbírka

Giuseppe Arcimboldo

*Vertumnus
(bůh ročních dob,
Alegorický portrét
Rudolfa II.)*

asi 1590

Flóra, 1589

Flóra meretrix, asi 1590

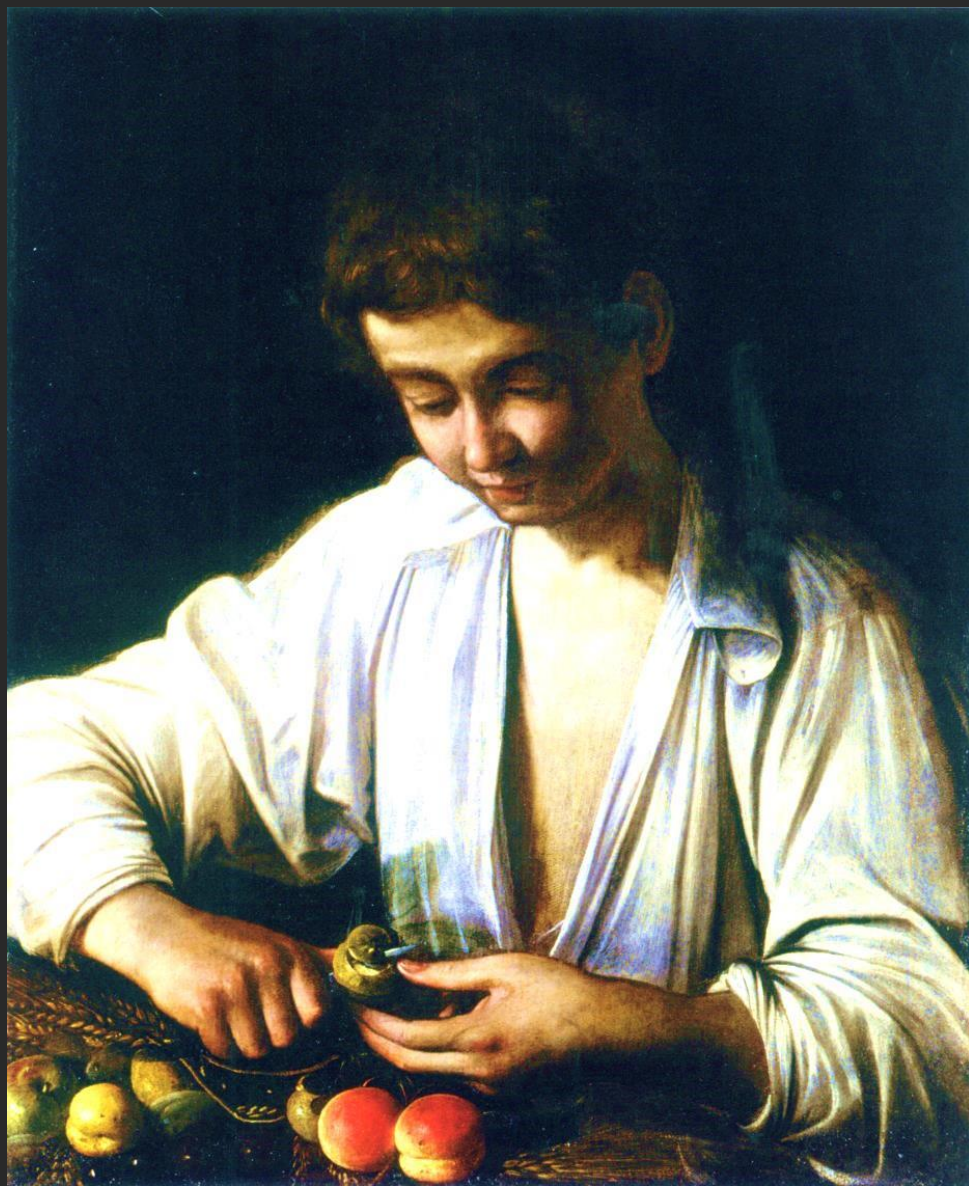
Giuseppe Arcimboldo

Michelangelo Merisi se tehdy seznámí s díly lombardských (Arcimboldo) a tam působících nizozemských malířů a s jejich naturalismem – zobrazováním podle skutečnosti.

Možná navštíví v letech 1588-1590 Benátky a pozná tam Tizianova a Tintorettova a Bassanova díla.

1590 po smrti matky jeho strýc Ludovico Merisi se stane opatrovníkem obou synů a odchází do Říma působit tam jako kněz. Michelangelo 1592 zdědí spolu s bratrem Giovannim Battistou po matce majetek. Stýká se s rodinou Colonna. Odchází asi roku 1592 do Říma.

Nejstarší dochovanou Caravaggiovou malbou je ***Chlapec loupající ovoce*** z let 1592-1593, vzniklý možná už v Římě.

Chlapec loupající ovoce, 1592-1593
olej, plátno, Royal Collections, Londýn

ŘÍM

Nemocný Bakchus (Autoportrét)
asi 1593-1596 olej, plátno, Galleria Borghese, Řím

Simone Peterzano podle Michelangela
Perská Sibyla, asi 1580, olůvko

Cavalier d'Arpino, ***Vlastní podobizna***
černá křída, rudka, papír

V roce **1592** je papežem zvolen **Klement VIII.** Aldobrandini a rozvíjí velkorysé stavby Říma. **Caravaggio** žije ve čtvrti umělců a chudiny mezi chrámem Nejsv. Trojice a náměstím Santa Maria del Popolo. Bydlí nejprve u Pandolfa Pucciho.

Giuseppe Cesari zv. Cavalier d'Arpino jej ve své dílně zřejmě 1593 zaměstná jako malíře květin a ovoce.

***Chlapec
s košíkem ovoce***

asi 1593-1596

olej, plátno

Galleria Borghese, Řím

© Iadislav daniel

Chlapec s košíkem ovoce

asi 1593-1596

olej, plátno

Galleria Borghese, Řím

© ladislav daniel

Římský kardinál **Francesco Maria del Monte**, vyslanec florentského velkovévody toskánského v Římě jej ubytuje ve svém paláci, brzy vlastní četná malířova díla a stává se jeho hlavním mecenášem.

Caravaggio se v jeho paláci setkává i s kruhem umělců, vzdělavců, básníků a literátů v **Accademia dei Insensati (Akademie jdoucí za bariéru smyslů)**. Akademie se věnovala Petrarkově poezii a jazyku, mířila za bariéru smyslů k duchovním jistotám. Patřili do ní největší doboví básníci Giovanni Battista Guarini, Giovan Battista Marino, Torquato Tasso, kardinálové Carlo Emanuele Pio, Maffeo Barberini aj.

Ottavio Leoni

Francesco Maria del Monte

1616

černá a bílá křída, papír